

Fowlis arx. mons Weves, multumque soli occupans, Thanan in proximis dicendam aspicit, herbidis tamen vallibus frequentibusque risis irrigans non omnino inutilis est.

Balnagau. Ad arctoum freti latus Fowlis arx visitur, paulum à littore reducta, Dynastæ cognomini Monro avita possessio, cuius familiae propagines hic non exigua latifundia jam ab antiquo habent. Infra in eodem littore est Balnagau castrum, Rossiorum universæ familiae Princeps in his Regionibus eam tenet, & cognomen illud late per hæc loca diffusum est: paulo inferius visitur Miltoun, amœna & jucunda habitatio Baronis Innesii.

Miltoun. Iam ab antiquo Comites Rossenses in toto hoc Comitatu supra cæteros pollebant: quibus deficientibus jus omne ad Donaldum Insulanum Æbularum regulum præpotentem, aut spectabat, aut ille ex cognitione arrogabat: quo negato aut interverso succedendi jure, ille hæc armis repetit, facileque tenuit; unde animo vasto majora ac illicita concupiscentia, proxima (transgressus Vararim) ad se rapit, cumque nemo fe opponeret Abredoniam cum exercitu iter habet. Aëta hæc circa annum 1411, quo tempore Iacobus I, defuncto Patre in Anglia, captivus contra omne jus gentium detinebatur, regno interea per Interregem administrato. Oppositus Donaldo est Alexander Marriæ Comes, qui copias ejus cecidit, ex acie profugus, majestatis reus, hoc Comitatu multisque aliis latifundiis excidit, neque unquam posteri ejus in tantam potentiam revaluere.

Tayn. Sequitur alius sinus & Chersonesus alter: sinum hunc ab oppido ei apposito Fretum Tayn vocant, importuosus, & propter brevia navibus formidandus. Sinus hic ad multa miliaria terras irrumpens Sutherlandiam à Rossia dividit, definit autem ad promontorium Terbat dictum. Hic egregii eximieque uberes agri sunt. In eo est Fern cœnobium ameno loco positum: est quoque in reducto hujus sinus littore Tayn oppidum, uberi circum solo, prisca lingua Bale-Guiche aut Bale-Duiche (nam utroque modo effertur) dictum, à Dothesio vel Duicho sancto habito, cuius ibi templum cum asyli olim jure, ad hoc frequentes peregrinationes instituebant superioribus temporibus. Supra hanc urbem ad tria miliaria, træctus in Sutherlandiam patet, locum Portincultry vocant: ad miliaria aliquot supra træctum hunc fretum jam angustius tenui canali fertur, ubi duo flumina suscipit, Charron ad australe littus, ac in intimo secessu Okel.

Portincultry. Charron ex editissimis montis Skormiavar jugis defluens per montana & sylvestria lapsus, tractum quem Strath-Charron vocant, secat: universus hic tractus ut pluri-

Scotia.

mum sylvis vestitus, imprimis proceris abietibus, vicinis exterisque materiam suppeditans: lætus quoque boum armentis, equorumque gregibus, ad Innercharron ostia habet. Okel fluvius nequaquam pari magnitudine, in intimum, ut dixi, sinum effunditur, tractum eum secans, qui à flumine Strath-

Okel fl.

Strath-

Okel.

Okel dicitur, ad quem pagi aliquot appositi, sed nihil hic memorabile: Vterque hic tractus ad Rossiorum familiam spectat. Paulo ultra Okel fluvium, ad Chassil rivulum totius provinciae limes est.

Montes in hac Provincia magni, multi, editi, ita ut magna soli pars iis cedat, mediterranea tamen præter supra dictum Weves, qui duobus fretis super incumbit, ac in omni occidua ora mari imminentes exiguum terræ culturæ relinquunt; horum nomina cum latiali ore vix efferriri queant, edere supersedeo, vestiganti ea tabula regionis adeunda erit.

Paucæ insulæ, neque illæ cognitu dignæ oram hanc cingunt, præter Skiam quæ suam descriptionem meretur.

R O S S I A.

EX C A M B D E N O.

Rossia, ita dicta antiquo Scotorum vocabulo, quod alii Promontorium, alii Peninsulam interpretantur, CANTÆ populi, non absimili verbi notatione Ptolemæi ævo incoluerunt. Hæc sua amplitudine diffusa utrumque prospectat Oceanum; qua Verginium, atrollentibus se convexis jugis & crebris nemoribus, cervis, capreis, damis, & sylvestribus avibus abundat; qua Germanicum, arvis & pascuis est lætior, multoque cultior. In ipso primo hujus limine Ardmanoch regio Ardmanoch Baronia non exigua, quæ in titulum filiis secundo-genititis Regum Scotiæ cessit, excelsis montibus & nivi fidissimis assurgit. De quorum altitudine mihi mira nonnulli retulerunt, cum tamen veteres Geometræ nec maris profunditatem, nec montium altitudinem ad perpendicularum decem stadia, id est, mille ducentos quinquaginta passus superare prodiderint. Quod tamen qui Tenarif inter insulas Canarias in P. Ä. ad xv leucas consurgentem, aspexerunt, & vicinum illis Oceanum navigarunt, verum esse nullo modo admittunt. Lovett hac in parte est castrum & Baronia celebris familiae Fraserii, quam de regno Scoto optime meritam Iacobus Secundus, ut perhibetur, in Baronum ordinem adscivit; & Clan-Ranaldi gens cruentissima initio certamine totam extinxisset, nisi divinitus octoginta è primariis hujus familiae viris uxores gravidas domi reliquisserint, quæ totidem maribus editis familiam redintegrarunt.

Ad Nesi vero ostium Chanony à Canonico-

Chanony.

X X rum